

Naziv: ZAKON O FINANSIJSKOJ PODRŠCI PORODICI SA DECOM

Zakon o finansijskoj podršci porodici sa decom

Zakon je objavljen u "Sl. glasniku RS" br. [16/2002](#), [115/2005](#) i 107/2009

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se finansijska podrška porodici sa decom.

Finansijska podrška porodici sa decom, u smislu ovog zakona, obuhvata:

- 1) poboljšanje uslova za zadovoljavanje osnovnih potreba dece;
- 2) poseban podsticaj rađanju dece;
- 3) podršku materijalno ugroženim porodicama sa decom, porodicama sa decom sa smetnjama u razvoju i deci bez roditeljskog staranja.

Član 2.

Porodicu u smislu ovog zakona čine: roditelji, odnosno staratelji, hranitelji, usvojitelji i deca, kao i srodnici u pravoj liniji, a u pobočnoj do drugog stepena srodstva, pod uslovom da žive u zajedničkom domaćinstvu.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, prilikom utvrđivanja redosleda rođenja dece, u porodicu se ubrajaju i deca koja ne žive u njoj.

Zajedničko domaćinstvo, u smislu ovog zakona, jeste zajednica življenja, privređivanja i trošenja sredstava.

Član 3.

Za ostvarivanje prava na naknadu zarade za vreme porodiljskog odsustva, odsustva sa rada radi nege deteta i odsustva sa rada radi posebne nege deteta (u daljem tekstu: naknada zarade) i ostvarivanje prava na roditeljski dodatak - redosled rođenja dece u porodici utvrđuje se u odnosu na dan podnošenja zahteva za ostvarivanje ovih prava, prema datumu i času rođenja upisanih u matičnu knjigu rođenih.

Za ostvarivanje prava na dečiji dodatak, redosled rođenja dece iz razvedenog braka ili vanbračne zajednice koja je prestala utvrđuje se prema roditelju sa kojim dete živi po odluci nadležnog organa.

Za ostvarivanje prava na dečiji dodatak, redosled rođenja dece koja su u vreme razvoda braka ili prestanka vanbračne zajednice bila punoletna ili za koju je u toku postupak utvrđivanja porodičnog pravnog statusa pred nadležnim organom, utvrđuje se prema roditelju sa kojim deca žive.

Činjenica sa kojim roditeljem deca žive, u smislu st. 2. i 3. ovog člana, utvrđuje se prema nalazu nadležnog centra za socijalni rad.

Član 4.

Prihodi od uticaja na ostvarivanje prava predviđenih ovim zakonom, a koji se utvrđuju u prosečnom mesečnom iznosu, na osnovu ostvarenih prihoda u tri meseca koja prethode mesecu u kome je podnet zahtev, jesu:

- 1) prihodi koji podležu oporezivanju prema zakonu kojim se uređuje porez na dohodak građana;
- 2) prihodi ostvareni od:
  - (1) penzija i invalidnina;
  - (2) primanja po propisima o pravima ratnih invalida;
  - (3) srodnika koji imaju zakonsku obavezu izdržavanja;
  - (4) otpremnina u slučaju prestanka potrebe za radom zaposlenih usled tehnoloških, ekonomskih ili organizacionih promena ostvarenih u godini dana pre podnošenja zahteva;
  - (5) naknada po osnovu socijalnih programa;
  - (6) naknada za vreme nezaposlenosti;
  - (7) realizovanih novčanih i drugih likvidnih sredstava u godini dana pre podnošenja zahteva;
  - (8) neregistrovane delatnosti.

Kada se prihod utvrđuje u paušalnom iznosu za prihod se uzima osnovica za obračunavanje doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje.

Prihodi koji se iskazuju kao godišnji uzimaju se u visini prosečnog mesečnog iznosa.

Član 5.

Pravo na dečiji dodatak može se ostvariti ukoliko podnositelj zahteva, odnosno članovi njegove porodice, ne poseduju novčana i druga likvidna sredstva (ostvarena prodajom nepokretnosti, akcije, obveznice i druge hartije od vrednosti i sl.) u vrednosti većoj od iznosa 30 dečijih dodataka po članu porodice u momentu podnošenja zahteva.

Ako podnositelj zahteva, odnosno članovi njegove porodice poseduju novčana i druga likvidna sredstva u vrednosti većoj od iznosa 30 dečijih dodataka po članu porodice u momentu podnošenja zahteva, podnositelj zahteva ne može ostvariti pravo na dečiji dodatak za period srazmeran broju meseci koji se dobija deljenjem ukupnog iznosa tih sredstava sa prosečnom zaradom u Republici bez poreza i doprinosa.

Član 6.

Pravo na dečiji dodatak može se ostvariti ukoliko podnositelj zahteva, odnosno članovi njegove porodice, ne poseduju nepokretnosti na teritoriji Republike Srbije, osim odgovarajućeg stambenog prostora koji odgovara potrebama pojedinca, odnosno porodice.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, pravo na dečiji dodatak može se ostvariti ukoliko podnositelj zahteva, odnosno članovi njegove porodice, koji ostvaruju dohodak od poljoprivrede, ne poseduju nepokretnosti na teritoriji Republike Srbije, osim odgovarajućeg stambenog prostora koji odgovara potrebama pojedinca, odnosno porodice i drugih nužnih ekonomskih zgrada u poljoprivrednom domaćinstvu i zemljišta u površini do dva hektara po članu porodice.

Član 7.

Prosečna mesečna zarada po zaposlenom u Republici utvrđuje se prema podacima koje objavi republički organ nadležan za poslove statistike.

Prosečna mesečna zarada po zaposlenom u Republici bez poreza i doprinosa utvrđuje se prema podacima koje objavi republički organ nadležan za poslove statistike.

Podaci o indeksu troškova života u Republici utvrđuju se prema podacima koje objavi republički organ nadležan za poslove statistike.

Podaci o visini katastarskog prihoda i prosečnog katastarskog prihoda po jednom hektaru plodnog zemljišta, u smislu ovog zakona, utvrđuju se prema podacima republičkog organa nadležnog za geodetske poslove.

Član 8.

Prava iz ovog zakona jesu lična prava i ne mogu se prenositi na druga fizička i pravna lica.

Novčana primanja po osnovu ovog zakona ne mogu biti predmet obezbeđivanja ili prinudnog izvršenja.

II. PRAVA NA FINANSIJSKU PODRŠKU PORODICI SA DECOM

Član 9.

Prava na finansijsku podršku porodici sa decom, u smislu ovog zakona, jesu:

- 1) naknada zarade za vreme porodijskog odsustva, odsustva sa rada radi nege deteta i odsustva sa rada radi posebne nege deteta;
- 2) roditeljski dodatak;
- 3) dečiji dodatak;
- 4) naknada troškova boravka u predškolskoj ustanovi za decu bez roditeljskog staranja;
- 5) naknada troškova boravka u predškolskoj ustanovi za decu sa smetnjama u razvoju;
- 6) regresiranje troškova boravka u predškolskoj ustanovi dece iz materijalno ugroženih porodica.

Prava iz stava 1. tač. 1) do 5) ovog člana jesu prava od opšteg interesa i o njihovom obezbeđivanju stara se Republika.

O obezbeđivanju prava iz stava 1. tačka 6) ovog člana stara se opština odnosno grad, u skladu sa ovim zakonom.

Opština, odnosno grad mogu, ako su obezbedili sredstva, da utvrde i druga prava, veći obim prava od prava utvrđenih ovim zakonom i povoljnije uslove za njihovo ostvarivanje.

1. Naknada zarade za vreme porodijskog odsustva, odsustva sa rada radi nege deteta i odsustva sa rada radi posebne nege deteta

Član 10.

Naknadu zarade za vreme porodijskog odsustva, odsustva sa rada radi nege deteta i odsustva sa rada radi posebne nege deteta ostvaruju:

- 1) zaposleni kod pravnih i fizičkih lica (u daljem tekstu: zaposleni kod poslodavca);
- 2) lica koja samostalno obavljaju delatnost.

Naknadu zarade iz stava 1. ovog člana ostvaruje i otac, jedan od usvojitelja, hranitelj, odnosno staratelj deteta, kada u skladu sa propisima o radu koristi odsustvo iz stava 1. ovog člana.

Član 11.

Naknada zarade za lica iz člana 10. stav 1. tačka 1) ovog zakona utvrđuje se u visini prosečne osnovne zarade zaposlenog za 12 meseci koji prethode mesecu u kome otpočinje korišćenje odsustva, uvećane po osnovu vremena provedenog na radu, za svaku punu godinu rada ostvarenu u radnom odnosu u skladu sa Zakonom, a najviše do pet prosečnih mesečnih zarada u Republici Srbiji.

Naknada zarade za lica iz člana 10. stav 1. tačka 1) ovog zakona koja su bila u radnom odnosu manje od 12 meseci, utvrđuje se tako što se za mesece koji nedostaju do 12 meseci kao zarada uzima 50% prosečne mesečne zarade u Republici Srbiji, prema podacima koje objavi republički organ nadležan za poslove statistike, u mesecu koji prethodi mesecu otpočinjanja odsustva.

Naknada zarade za lica iz člana 10. stav 1. tačka 2) ovog zakona utvrđuje se u visini prosečne mesečne osnovice za plaćanje doprinosa za obavezno socijalno osiguranje u poslednjih 12 meseci koji prethode mesecu otpočinjanja odsustva, a najviše do pet prosečnih mesečnih zarada u Republici Srbiji.

Naknada zarade za lica iz člana 10. stav 1. tačka 2) ovog zakona koja su samostalno obavljala delatnost manje od 12 meseci, utvrđuje se tako što se za mesece koji nedostaju do 12 meseci kao zarada uzima 50% prosečne mesečne zarade u Republici Srbiji, prema podacima koje objavi republički organ nadležan za poslove statistike, u mesecu koji prethodi mesecu otpočinjanja odsustva.

Naknada zarade isplaćuje se u iznosu utvrđenom u skladu sa st. 1-4. ovog člana za vreme ostvarivanja prava.

Način obračuna naknade zarade propisuje ministar nadležan za socijalna pitanja.

Član 12.

Pun iznos naknade zarade, utvrđen u smislu člana 11. ovog zakona, pripada licima iz člana 10. ovog zakona pod uslovom da su neposredno pre ostvarivanja ovog prava bila u radnom odnosu i po tom osnovu ostvarivala zaradu, ili naknadu zarade, odnosno samostalno obavljala delatnost više od šest meseci neprekidno.

Licima koja su bila u radnom odnosu i po tom osnovu ostvarivala zaradu, ili naknadu zarade, odnosno samostalno obavljala delatnost, neprekidno i neposredno pre ostvarivanja ovog prava od tri do šest meseci pripada 60%, a licima koja su bila u radnom odnosu, odnosno samostalno obavljala delatnost, neprekidno i neposredno pre ostvarivanja ovog prava do tri meseca pripada 30% od iznosa naknade zarade utvrđene u smislu člana 11. ovog zakona.

Za lica iz stava 1. ovog člana mesečni iznos naknade zarade ne može biti manji od minimalne zarade utvrđene za mesec u kojem se vrši isplata.

Član 13.

Obračun i isplatu naknade zarade vrši poslodavac istovremeno sa obračunom i isplatom zarada zaposlenima.

Poslodavac je dužan da opštinskoj, odnosno gradskoj upravi dostavi dokaze o visini osnovne zarade zaposlenog za 12 meseci koji prethode mesecu otpočinjanja odsustva.

Za korisnike prava iz člana 10. stav 1. tačka 2) ovog zakona koji nemaju druge zaposlene, obračun i isplatu naknade zarada vrši opštinska odnosno gradska uprava iz sredstava obezbeđenih u budžetu Republike.

Opštinska odnosno gradska uprava vrši prenos sredstava poslodavcu iz stava 1. ovog člana iz sredstava obezbeđenih u budžetu Republike.

Poslodavcu iz stava 1. ovog člana prenos sredstava vrši se po dostavljanju dokaza da je isplatio naknadu zarade zaposlenom.

Ministar nadležan za finansije i ministar nadležan za socijalna pitanja sporazumno propisuju način i postupak prenosa sredstava za isplatu naknade zarade zaposlenima za vreme porodiljskog odsustva, odsustva sa rada radi nege deteta i odsustva sa rada radi posebne nege deteta.

2. Roditeljski dodatak

Član 14.

Roditeljski dodatak ostvaruje majka za prvo, drugo, treće i četvrto dete pod uslovom da je državljanin Republike Srbije, da ima prebivalište u Republici Srbiji i da ostvaruje pravo na zdravstvenu zaštitu preko Republičkog zavoda za zdravstveno osiguranje.

Izuzetno, ako majka koja ima troje dece a u sledećem porođaju rodi dvoje ili više dece, ostvariće pravo na roditeljski dodatak i za svako rođeno dete u tom porođaju, a na osnovu posebnog rešenja ministarstva nadležnog za socijalna pitanja.

Redosled rođenja utvrđuje se prema broju živorođene dece majke u momentu podnošenja zahteva za ostvarivanje prava na roditeljski dodatak.

Pravo iz stava 1. ovog člana ostvaruje majka koja neposredno brine o detetu za koje je podnela zahtev, čija deca prethodnog reda rođenja nisu smeštena u ustanovu socijalne zaštite, hraniteljsku porodicu ili data na usvojenje, i koja nije lišena roditeljskog prava u odnosu na decu prethodnog reda rođenja.

Pravo iz stava 1. ovog člana izuzetno priznaće se i ukoliko je dete prethodnog reda rođenja smešteno u ustanovu zbog potrebe kontinuirane zdravstvene zaštite i nege, odnosno ako postoji opravdani razlog za smeštaj deteta prethodnog reda rođenja sa smetnjama u mentalnom razvoju stepena teže i teške mentalne ometenosti, sa teškim telesnim oboljenjima i oštećenjima, kao i sa višestrukim smetnjama u razvoju, a po prethodno pribavljenom mišljenju ministarstva nadležnog za socijalna pitanja.

Uz zahtev za ostvarivanje prava na roditeljski dodatak podnosi se potrebna dokumentacija i uverenje nadležnog organa starateljstva o ispunjenosti uslova iz st. 4. i 5. ovog člana.

Pravo na roditeljski dodatak, ako ispunjava uslove iz st. 1-5. ovog člana, može ostvariti i otac deteta, ukoliko majka deteta nije živa, ukoliko je napustila dete ili je iz objektivnih razloga sprečena da neposredno brine o detetu.

Uslovi za ostvarivanje prava na roditeljski dodatak utvrđuju se u odnosu na dan podnošenja zahteva.

Član 15.

Roditeljski dodatak isplaćuje se jednokratno počevši od juna 2002. godine i iznosi za drugo dete 50.000 dinara, za treće dete 90.000 dinara i za četvrto dete 120.000 dinara.

Roditeljski dodatak za prvo dete isplaćuje se jednokratno, počevši za svu prvorođenu decu od 1. januara 2006. godine, i utvrđuje se u visini od 20.000 dinara.

Roditeljski dodatak za drugo, treće i četvrto dete isplaćuje se u 24 jednake mesečne rate, počevši za svu novorođenu decu od 1. januara 2006. godine.

Iznos roditeljskog dodatka za decu iz člana 14. stav 2. isplaćuje se u iznosu utvrđenom za četvrto dete.

Roditeljski dodatak utvrđen u st. 2. i 3. ovog člana usklauđuje se 1. aprila i 1. oktobra tekuće godine, na osnovu statističkih podataka, sa kretanjem troškova života na teritoriji Republike u prethodnih šest meseci, a njegov nominalni iznos utvrđuje rešenjem ministar nadležan za socijalna pitanja.

Visina roditeljskog dodatka utvrđuje se u odnosu na dan rođenja deteta.

Zahtev za ostvarivanje prava na roditeljski dodatak sa potrebnom dokumentacijom podnosi se najkasnije do navršenih šest meseci života deteta.

Član 15a

Ukoliko u toku isplate prava na roditeljski dodatak koja se vrši u 24 mesečne rate korisnik prava napusti dete, obustavlja se dalja isplata prava do odluke ministarstva nadležnog za socijalna pitanja.

Član 16.

Roditeljski dodatak ne može se ostvariti ako majka ili članovi porodice u kojoj živi plaćaju porez na imovinu na poresku osnovicu veću od 12.000.000 dinara.

Roditeljski dodatak ne može se ostvariti ako roditelji u momentu podnošenja zahteva žive i rade u inostranstvu.

3. Dečiji dodatak

Član 17.

Dečiji dodatak ostvaruje jedan od roditelja koji neposredno brine o detetu, koji je državljanin Republike Srbije, ima prebivalište na teritoriji Republike Srbije i ostvaruje pravo na zdravstvenu zaštitu preko Republičkog zavoda za zdravstveno osiguranje, za prvo, drugo, treće i četvrto dete po redu rođenja u porodici, od dana podnetog zahteva, pod uslovima predviđenim ovim zakonom.

Izuzetno od stava 1. ovog člana majka koja ima troje dece a u sledećem porođaju rodi dvoje ili više dece, ostvariće pravo na dečiji dodatak i za svako rođeno dete u tom porođaju, a na osnovu posebnog rešenja ministarstva nadležnog za socijalna pitanja.

Pod uslovima iz stava 1. ovog člana pravo na dečiji dodatak ima i hranitelj i staratelj deteta.

Izuzetno od stava 1. ovog člana hranitelj ili staratelj deteta može ostvariti pravo na dečiji dodatak za najviše četvoro sopstvene dece u porodici i za svako dete bez roditeljskog staranja.

Strani državljanin koji radi na teritoriji Republike Srbije ostvaruje dečiji dodatak, ako je to određeno međunarodnim sporazumom, pod uslovima predviđenim ovim zakonom.

Dečiji dodatak pripada deci koja žive i školuju se na teritoriji Republike Srbije, ako međunarodnim sporazumom nije drugačije određeno.

Dečiji dodatak pripada detetu do navršenih 19 godina života, ako se u svojstvu redovnog učenika nalazi na školovanju.

Dečiji dodatak pripada i detetu koje iz opravdanih razloga ne započne školovanje, odnosno koje započne školovanje kasnije ili prekine školovanje u svojstvu redovnog učenika, i to za sve vreme trajanja sprečenosti, a najdalje do 19 godina života.

Izuzetno od stava 6. ovog člana, dečiji dodatak pripada i posle navršenih 19 godina života za dete za koje je donet akt o razvrstavanju, sve dok je obuhvaćeno vaspitno - obrazovnim programom i programom osposobljavanja za rad, a za dete nad kojim je produženo roditeljsko pravo najduže do 26 godina.

Član 18.

Školovanje u smislu ovog zakona jeste sticanje obrazovanja u svojstvu redovnog učenika u osnovnoj i srednjoj školi, a u skladu sa propisima u oblasti obrazovanja.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, svojstvo redovnog učenika smatra se da ima i lice iz osetljivih društvenih grupa i lice sa izuzetnim sposobnostima koje stiče srednje obrazovanje ili obrazovanje za rad u svojstvu vanrednog učenika, ako opravda nemogućnost redovnog pohađanja nastave, uz saglasnost ministra prosvete.

Član 19.

Pravo na dečiji dodatak ostvaruje se:

- 1) ako ukupan mesečni prihod, umanjnjen za poreze i doprinose, po članu porodice ostvaren u tri meseca koji prethode mesecu u kome je podnet zahtev iznosi do 2.750 dinara, a ukupan mesečni katastarski prihod po članu porodice u prethodnoj godini ne prelazi iznos od 3% prosečnog katastarskog prihoda po jednom hektaru plodnog zemljišta u prethodnoj godini ili je ostvaren od zemljišta do 500 m² na kome je podignuta stambena zgrada;
- 2) ako ukupan mesečni katastarski prihod po članu porodice u prethodnoj godini iznosi do 7% prosečnog katastarskog prihoda po jednom hektaru plodnog zemljišta u prethodnoj godini, a porodica ne ostvaruje druge prihode.

Iznos od 2.750 dinara utvrđen u stavu 1. tačka 1) ovog člana jeste iznos za jun 2002. godine i usklađuje se sa indeksom troškova života.

Član 20.

Za samohrane roditelje, hranitelje, staratelje i roditelje deteta sa smetnjama u razvoju za koje je donet akt o razvrstavanju a koje nije smešteno u stacionarnu ustanovu, cenzus utvrđen u članu 19. ovog zakona uvećava se za 20%.

Član 21.

Nominalne iznose cenzusa za ostvarivanje prava na dečiji dodatak, u skladu sa čl. 19. i 20. ovog zakona, utvrđuje ministar nadležan za socijalna pitanja.

Član 22.

Visina dečijeg dodatka za mesec jun 2002. godine, za prvo, drugo, treće i četvrto dete iznosi 900 dinara.

Visina dečijeg dodatka usklađuje se 1. aprila i 1. oktobra tekuće godine, na osnovu statističkih podataka, sa kretanjem troškova života na teritoriji Republike u prethodnih šest meseci.

Iznos dečijeg dodatka, utvrđen u skladu sa st. 1. i 2. ovog člana, za samohrane roditelje, hranitelje, staratelje i roditelje dece sa smetnjama u razvoju uvećava se za 30%.

Za dete za čije se obrazovanje ili rehabilitaciju potpuno ili više od 50% obezbeđuju sredstva iz javnih rashoda iznos dečijeg dodatka umanjuje se za 50%.

Nominalne iznose dečijeg dodatka, u skladu sa st. 1. do 4. ovog člana, utvrđuje ministar nadležan za socijalna pitanja.

4. Naknada troškova boravka u predškolskoj ustanovi za decu bez roditeljskog staranja

Član 23.

Deca predškolskog uzrasta bez roditeljskog staranja imaju pravo na naknadu troškova boravka u predškolskoj ustanovi koja se nalazi u mreži ustanova koju utvrđuje opština odnosno grad, u visini učešća korisnika u ceni usluge.

Deca bez roditeljskog staranja na smeštaju u ustanovama socijalne zaštite ostvaruju pravo na naknadu troškova u skladu sa stavom 1. ovog člana.

Deca bez roditeljskog staranja koja su u starateljskim ili hraniteljskim porodicama, ostvaruju pravo na naknadu troškova iz stava 1. ovog člana, pod uslovom da je za njih ostvareno pravo na dečiji dodatak u skladu sa ovim zakonom.

5. Naknada troškova boravka u predškolskoj ustanovi za decu sa smetnjama u razvoju

Član 24.

Deca predškolskog uzrasta ometena u razvoju imaju pravo na naknadu dela troškova boravka u predškolskoj ustanovi koja se nalazi u mreži ustanova koju utvrđuje opština odnosno grad, u visini učešća korisnika u ceni usluge.

Pravo na naknadu troškova u skladu sa stavom 1. ovog člana ostvaruju deca sa smetnjama u razvoju, pod uslovom da je za njih ostvareno pravo na dečiji dodatak u skladu sa ovim zakonom.

Predškolskoj ustanovi u kojoj se organizuje posebna grupa za decu sa smetnjama u razvoju obezbeđuje se naknada troškova po detetu u visini učešća korisnika u ceni usluge.

6. Regresiranje troškova boravka u predškolskoj ustanovi dece iz materijalno ugroženih porodica

Član 25.

Deca predškolskog uzrasta iz materijalno ugroženih porodica, kao i deca bez roditeljskog staranja i deca sa smetnjama u razvoju koja nisu ostvarila pravo u skladu sa čl. 23. i 24. ovog zakona imaju, u zavisnosti od materijalnog položaja porodice, pravo na regresiranje troškova boravka u predškolskoj ustanovi, koja se nalazi u mreži ustanova koju utvrđuje opština odnosno grad.

Način i uslove regresiranja troškova iz stava 1. ovog člana utvrđuje nadležni organ opštine, odnosno grada.

III. POSTUPAK I NAČIN OSTVARIVANJA PRAVA

Član 26.

Ministar nadležan za socijalna pitanja propisuje bliže uslove i način ostvarivanja prava na: naknadu zarade za vreme porodiljskog odsustva, odsustva sa rada radi nege deteta i odsustva sa rada radi posebne nege deteta; roditeljski dodatak; dečiji dodatak; naknadu troškova boravka u predškolskoj ustanovi za decu bez roditeljskog staranja i naknadu troškova boravka u predškolskoj ustanovi za decu sa smetnjama u razvoju.

Ministar nadležan za socijalna pitanja propisuje bliže uslove odsustva sa rada ili rada sa polovinom punog radnog vremena roditelja, odnosno usvojitelja, hranitelja ili staratelja deteta mlađeg od pet godina kome je potrebna posebna nega zbog teškog stepena psihofizičke ometenosti.

O stepenu psihofizičke ometenosti deteta mišljenje daje opštinska odnosno gradska komisija nadležna za pregled dece sa smetnjama u razvoju, a troškovi njenog rada finansiraju se iz budžeta opštine odnosno grada.

Sastav, nadležnost i način rada komisije utvrđuje opštinska odnosno gradska uprava, u skladu sa zakonom.

Član 27.

Prava utvrđena ovim zakonom ostvaruju se po propisima o opštem upravnom postupku, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Član 28.

Rešavanje o pravima iz člana 9. stav 1. tač. 1) do 5) ovog zakona poverava se opštinskoj odnosno gradskoj upravi.

O pravima iz stava 1. ovog člana opštinska odnosno gradska uprava rešava na osnovu podnetog zahteva.

Član 29.

O pravima iz ovog zakona u prvom stepenu rešava opštinska odnosno gradska uprava u kojoj je prebivalište podnosioca zahteva, osim o pravu na naknadu zarade za vreme porodiljskog odsustva, odsustva sa rada radi nege deteta i odsustva sa rada radi posebne nege deteta, o kojem rešava opštinska odnosno gradska uprava u kojoj je sedište poslodavca zaposlenog.

Član 30.

Po žalbama na prvostepena rešenja o pravima iz člana 9. stav 1. tač. 1) do 5) ovog zakona u drugom stepenu rešava ministar nadležan za socijalna pitanja.

Rešavanje u drugom stepenu po žalbama na prvostepena rešenja o pravima iz člana 9. stav 1. tač. 1) do 5) ovog zakona na teritoriji AP Vojvodine poverava se odgovarajućem organu uprave AP Vojvodine.

Član 31.

Korisnik prava iz ovog zakona koji je na osnovu neistinitih ili netačnih podataka, ili neprijavlivanjem promena koje utiču na gubitak ili obim prava ostvario pravo, dužan je da naknadi štetu, u skladu sa zakonom.

Član 32.

Sredstva za ostvarivanje prava od opšteg interesa utvrđenih u članu 9. stav 1. tač. 1) do 5) ovog zakona obezbeđuju se u budžetu Republike, u skladu sa zakonom, pri čemu se posebno vode sredstva za naknade za porodijsko odsustvo a posebno sredstva za decu i porodicu.

Član 33.

Ministarstvo nadležno za socijalna pitanja vrši nadzor nad radom organa u vršenju ovim zakonom poverenih poslova državne uprave, u skladu sa zakonom kojim se uređuje državna uprava.

IV. KAZNE NE ODREDBE

Član 34.

Novčanom kaznom od 20.000 do 100.000 dinara kazniće se za prekršaj poslodavac sa svojstvom pravnog lica ako ne izvrši obračun i isplatu naknade zarade u skladu sa članom 13. ovog zakona, odnosno ako obračuna i isplati više od iznosa koji bi se utvrdio u skladu sa čl. 10. do 13. ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se poslodavac koji je privatni preduzetnik novčanom kaznom od 10.000 do 50.000 dinara.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 7.000 do 10.000 dinara.

Član 35.

Novčanom kaznom od 20.000 do 100.000 dinara kazniće se za prekršaj poslodavac sa svojstvom pravnog lica i drugo pravno lice ako izda neistinitu potvrdu o ostvarenim prihodima podnosioca zahteva iz člana 4. ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se poslodavac koji je privatni preduzetnik novčanom kaznom od 10.000 do 50.000 dinara.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 7.000 do 10.000 dinara.

Član 36.

Novčanom kaznom od 10.000 do 20.000 dinara kazniće se za prekršaj odgovorno lice u opštinskoj odnosno gradskoj upravi, ukoliko nenamenski koristi sredstva za isplatu prava predviđenih ovim zakonom.

V. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 37.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje korišćenje prava ostvarenih na osnovu propisa koji su bili na snazi do dana stupanja na snagu ovog zakona, osim prava kod kojih će se izvršiti odgovarajuće usklađivanje sa odredbama ovog zakona.

Korisnicima materinskog dodatka zatečenim u pravu po pravnosnažnim rešenjima na dan stupanja na snagu ovog zakona vršiće se isplata do isteka roka utvrđenog rešenjem.

Isplata prava na pomoć za opremu novorođenčeta utvrđena pravnosnažnim rešenjem izvršiće se u skladu sa propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona.

Za dete rođeno pre dana stupanja na snagu ovog zakona primenivaće se do tada važeći propisi za ostvarivanje prava na materinski dodatak i pomoć za opremu novorođenčeta.

Pravo na roditeljski dodatak, predviđeno ovim zakonom, može se ostvariti za dete rođeno 1. juna 2002. godine i kasnije.

Član 38.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važe: član 1; član 2. tač. 1) i 2), tačka 5) u delu koji se odnosi na odgovarajuću sadržinu rada sa decom bez roditeljskog staranja, i decom sa smetnjama u razvoju i decom iz socijalno ugroženih porodica i tačka 6); čl. 5. do 9; član 11. stav 1. tač. 1) do 4) i tačka 5) u delu koji se odnosi na decu bez roditeljskog staranja i decu sa smetnjama u razvoju; stav 2. u delu koji se odnosi na tač. 1) do 4); čl. 12. do 30; član 31. u delu koji se odnosi na decu bez roditeljskog staranja i decu sa smetnjama u razvoju; član 36. stav 1. u delu koji se odnosi na pravo na naknadu zarade za vreme porodijskog, produženog porodijskog odsustva zaposlenog roditelja i odsustva sa rada usvojioca radi nege deteta, materinski dodatak, pomoć za opremu novorođenčeta i dodatak na decu; čl. 37. do 42; član 66. stav 1. osim u delu koji se odnosi na predškolsko vaspitanje i obrazovanje za decu na dužem bolničkom lečenju i na vaspitno-obrazovni program u trajanju od tri sata pred polazak u osnovnu školu; član 69. i član 76. Zakona o društvenoj brizi o deci ("Službeni glasnik RS" br. 49/92, 29/93, 53/93, 67/93, 28/94, 47/94, 48/94, 25/96 i 29/01).

Član 39.

Ovaj zakon stupa na snagu 1. juna 2002. godine.

ČLANOVI ČIJE ODREDBE NISU UŠLE U PREČIŠĆEN TEKST:

Zakon o izmenama i dopunama Zakona o finansijskoj podršci porodici sa decom ("Sl. glasnik RS", br. 115/2005)

Član 18.

Za decu rođenu pre 1. januara 2006. godine pravo na roditeljski dodatak ostvarivaće se u skladu sa propisima koji su važili do dana početka primene ovog zakona.

Član 19.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", a primenjuje se od 1. januara 2006. godine.

Zakon o izmenama i dopunama Zakona o finansijskoj podršci porodici sa decom ("Sl. glasnik RS", br. 107/2009)**Član 12.**

Postupci za ostvarivanje prava na naknadu zarade započeti pre stupanja na snagu ovog zakona okončaće se u skladu sa propisima koji su bili na snazi u vreme otpočinjanja porodijskog odsustva.

Pravo na roditeljski dodatak, za decu rođenu pre stupanja na snagu ovog zakona, ostvariće se u skladu sa propisima koji su bili na snazi na dan rođenja deteta.

IZMENE:**Zakon o izmenama i dopunama Zakona o finansijskoj podršci porodici sa decom**

Zakon je objavljen u "Sl. glasniku RS", broj 107/2009 od 23.12.2009. godine

Član 1.

U Zakonu o finansijskoj podršci porodici sa decom ("Službeni glasnik RS", br. 16/02 i 115/05) u čl. 1, 9, 22, u naslovu pododeljka 5, u čl. 24, 25. i 26. reči: "decom ometenom u razvoju" zamenjuju se rečima: "decom sa smetnjama u razvoju" u odgovarajućem padežu.

Član 2.

U članu 6. reči: "Srbije i Crne Gore" zamenjuju se rečima: "Republike Srbije".

Član 3.

Član 11. menja se i glasi:

"Član 11.

Naknada zarade za lica iz člana 10. stav 1. tačka 1) ovog zakona utvrđuje se u visini prosečne osnovne zarade zaposlenog za 12 meseci koji prethode mesecu u kome otpočinje korišćenje odsustva, uvećane po osnovu vremena provedenog na radu, za svaku punu godinu rada ostvarenu u radnom odnosu u skladu sa Zakonom, a najviše do pet prosečnih mesečnih zarada u Republici Srbiji.

Naknada zarade za lica iz člana 10. stav 1. tačka 1) ovog zakona koja su bila u radnom odnosu manje od 12 meseci, utvrđuje se tako što se za mesece koji nedostaju do 12 meseci kao zarada uzima 50% prosečne mesečne zarade u Republici Srbiji, prema podacima koje objavi republički organ nadležan za poslove statistike, u mesecu koji prethodi mesecu otpočinjanja odsustva.

Naknada zarade za lica iz člana 10. stav 1. tačka 2) ovog zakona utvrđuje se u visini prosečne mesečne osnovice za plaćanje doprinosa za obavezno socijalno osiguranje u poslednjih 12 meseci koji prethode mesecu otpočinjanja odsustva, a najviše do pet prosečnih mesečnih zarada u Republici Srbiji.

Naknada zarade za lica iz člana 10. stav 1. tačka 2) ovog zakona koja su samostalno obavljala delatnost manje od 12 meseci, utvrđuje se tako što se za mesece koji nedostaju do 12 meseci kao zarada uzima 50% prosečne mesečne zarade u Republici Srbiji, prema podacima koje objavi republički organ nadležan za poslove statistike, u mesecu koji prethodi mesecu otpočinjanja odsustva.

Naknada zarade isplaćuje se u iznosu utvrđenom u skladu sa st. 1-4. ovog člana za vreme ostvarivanja prava.

Način obračuna naknade zarade propisuje ministar nadležan za socijalna pitanja."

Član 4.

U članu 12. st. 1. i 2. posle reči: "u radnom odnosu" dodaju se reči: "i po tom osnovu ostvarivala zaradu, ili naknadu zarade,".

Član 5.

U članu 13. stav 2. menja se i glasi:

"Poslodavac je dužan da opštinskoj, odnosno gradskoj upravi dostavi dokaze o visini osnovne zarade zaposlenog za 12 meseci koji prethode mesecu otpočinjanja odsustva."

Posle stava 4. dodaje se novi stav 5. koji glasi:

"Poslodavcu iz stava 1. ovog člana prenos sredstava vrši se po dostavljanju dokaza da je isplatio naknadu zarade zaposlenom."

Dosadašnji stav 5. postaje stav 6.

Član 6.

Član 14. menja se i glasi:

"Član 14.

Roditeljski dodatak ostvaruje majka za prvo, drugo, treće i četvrto dete pod uslovom da je državljanin Republike Srbije, da ima prebivalište u Republici Srbiji i da ostvaruje pravo na zdravstvenu zaštitu preko Republičkog zavoda za zdravstveno osiguranje.

Izuzetno, ako majka koja ima troje dece a u sledećem porođaju rodi dvoje ili više dece, ostvariće pravo na roditeljski dodatak i za svako rođeno dete u tom porođaju, a na osnovu posebnog rešenja ministarstva nadležnog za socijalna pitanja.

Redosled rođenja utvrđuje se prema broju živorođene dece majke u momentu podnošenja zahteva za ostvarivanje prava na roditeljski dodatak.

Pravo iz stava 1. ovog člana ostvaruje majka koja neposredno brine o detetu za koje je podnela zahtev, čija deca prethodnog reda rođenja nisu smeštena u ustanovu socijalne zaštite, hraniteljsku porodicu ili data na usvojenje, i koja nije lišena roditeljskog prava u odnosu na decu prethodnog reda rođenja.

Pravo iz stava 1. ovog člana izuzetno priznaće se i ukoliko je dete prethodnog reda rođenja smešteno u ustanovu zbog potrebe kontinuirane zdravstvene zaštite i nege, odnosno ako postoji opravdani razlog za smeštaj deteta prethodnog reda rođenja sa smetnjama u mentalnom razvoju stepena teže i teške mentalne ometenosti, sa teškim telesnim oboljenjima i oštećenjima, kao i sa višestrukim smetnjama u razvoju, a po prethodno pribavljenom mišljenju ministarstva nadležnog za socijalna pitanja.

Uz zahtev za ostvarivanje prava na roditeljski dodatak podnosi se potrebna dokumentacija i uverenje nadležnog organa starateljstva o ispunjenosti uslova iz st. 4. i 5. ovog člana.

Pravo na roditeljski dodatak, ako ispunjava uslove iz st. 1-5. ovog člana, može ostvariti i otac deteta, ukoliko majka deteta nije živa, ukoliko je napustila dete ili je iz objektivnih razloga sprečena da neposredno brine o detetu.

Uslovi za ostvarivanje prava na roditeljski dodatak utvrđuju se u odnosu na dan podnošenja zahteva."

Član 7.

U članu 15. posle stava 3. dodaje se novi stav 4. koji glasi:

"Iznos roditeljskog dodatka za decu iz člana 14. stav 2. isplaćuje se u iznosu utvrđenom za četvrto dete."

Dosadašnji st. 4. i 5. postaju st. 5. i 6.

U dosadašnjem stavu 6. koji postaje stav 7. reči: "tri meseca" zamenjuju se rečima: "šest meseci".

Član 8.

Posle člana 15. dodaje se član 15a koji glasi:

"Ukoliko u toku isplate prava na roditeljski dodatak koja se vrši u 24 mesečne rate korisnik prava napusti dete, obustavlja se dalja isplata prava do odluke ministarstva nadležnog za socijalna pitanja."

Član 9.

U članu 17. stav 1. reči: "Srbije i Crne Gore" zamenjuju se rečima: "Republike Srbije".

Posle stava 1. dodaje se novi stav 2. koji glasi:

"Izuzetno od stava 1. ovog člana majka koja ima troje dece a u sledećem porođaju rodi dvoje ili više dece, ostvariće pravo na dečiji dodatak i za svako rođeno dete u tom porođaju, a na osnovu posebnog rešenja ministarstva nadležnog za socijalna pitanja."

Dosadašnji stav 2. postaje stav 3.

Dosadašnji stav 3. koji postaje stav 4. menja se i glasi:

"Izuzetno od stava 1. ovog člana hranitelj ili staratelj deteta može ostvariti pravo na dečiji dodatak za najviše četvoro sopstvene dece u porodici i za svako dete bez roditeljskog staranja."

Dosadašnji st. 4-8. postaju st. 5-9.

Član 10.

Član 18. menja se i glasi:

"Član 18.

Školovanje u smislu ovog zakona jeste sticanje obrazovanja u svojstvu redovnog učenika u osnovnoj i srednjoj školi, a u skladu sa propisima u oblasti obrazovanja.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, svojstvo redovnog učenika smatra se da ima i lice iz osetljivih društvenih grupa i lice sa izuzetnim sposobnostima koje stiče srednje obrazovanje ili obrazovanje za rad u svojstvu vanrednog učenika, ako opravda nemogućnost redovnog pohađanja nastave, uz saglasnost ministra prosvete.

Član 11.

U članu 20. reči: "deteta ometenog u razvoju" zamenjuju se rečima: "deteta sa smetnjama u razvoju".

Član 12.

Postupci za ostvarivanje prava na naknadu zarade započeti pre stupanja na snagu ovog zakona okončaće se u skladu sa propisima koji su bili na snazi u vreme otpočinjanja porodijskog odsustva.

Pravo na roditeljski dodatak, za decu rođenu pre stupanja na snagu ovog zakona, ostvariće se u skladu sa propisima koji su bili na snazi na dan rođenja deteta.

Član 13.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Ovaj tekst je preuzet iz pravne baze programskog paketa Propis Soft-a